

Рекомендації

до вивчення навчального курсу **“Історія Росії (XIX – початок XXI ст.):
влада і суспільство”**

Навчальна дисципліна “Історія Росії XIX – початку XXI ст.: влада і суспільство” викладається для студентів III курсу історичного факультету (спеціальність – 032 історія та археологія) в другому семестрі обсягом **120 годин (4 кредити)**, з них 48 годин – аудиторні (лекційні), 72 години – самостійна робота. Курс закінчується заліком.

Мета і завдання: сформувати у студентів знання про основні етапи й тенденції суспільно-політичного, соціально-економічного, духовного розвитку Росії у XIX – на початку XXI ст. Курс охоплює кілька етапів російської історії. Стрижневим напрямом при висвітленні історії XIX – початку XX ст. є реформи російської влади на шляху модернізації країни, їхній вплив на різні соціальні верстви й прошарки, політичні течії та рухи. Наступний період присвячено вивченню основних етапів історії радянської Росії у складі СРСР через аналіз ключових проблем розвитку суспільства. Становлення нової російської державності, здобутки і прорахунки влади та суспільства – проблеми, які охоплюють етап сучасної російської історії.

Система контролю знань та умови складання іспиту. Оцінювання студентів здійснюється на основі модульно-рейтингової системи за шкалою від 0 до 100 балів. Рейтингова оцінка знань студентів з курсу визначається за сумою балів, набраних студентами за підсумком роботи в семестрі.

Модульний контроль: Упродовж семестру студенти мають виконати два контрольних завдання: зреферувати наукову публікацію (за власним вибором, **45 балів**) та написати есей на задану тему (можна запропонувати свою, **55 балів**).

Змістовий модуль №1

Реферування (за вибором) наукової статті, розділу монографії з історії Росії XIX – початку XX ст. (45 балів)

(Полещук Т. Історія Росії (XIX – поч. XXI ст.). Тематика і методичні поради для підготовки до семінарських занять. – Львів: ПАІС, 2014).

Орієнтовна схема реферування наукової публікації:

- повний бібліографічний опис публікації (подається на титульній сторінці);
- актуальність теми (обґрунтування Автора/Авторки);
- наявність мети і завдань публікації;
- методологічні підходи Автора/Авторки, обсяг залученої ним наукової літератури та джерел;
- глибина висвітлення основних завдань публікації, обґрунтованість авторських висновків (Ваша оцінка);
- інші Ваші міркування.

Змістовий модуль №2

Теми есеїв з історії радянської та сучасної Росії (55 балів)

Чи була, на Вашу думку, альтернатива більшовицькому перевороту в жовтні 1917 р.?

Чи була, на Вашу думку, НЕП альтернативою сталінському планові будівництва соціалізму в СРСР?

Чи погоджуєтесь Ви з тезою: “СРСР разом з Німеччиною несе відповідальність за розв’язання Другої світової війни”?

Проаналізуйте зміст і результати політики “десталінізації”.

Чому реформи М. Горбачова привели до розпаду СРСР?

Порозміркуйте над змістом і результатами “шокової терапії” Б. Єльцина.

У чому, на Вашу думку, зміст “путінократії”?

Орієнтовна схема написання есею:

Хоча есей – це невеликий за обсягом твір, що має довільну композицію, рекомендую його структурувати за такою схемою:

- вступ, у якому Автор /Авторка висловлює своє бачення питання;
- основна частина, в якій твердження, оцінки мають бути підкріплені аргументованими доказами;
- короткі висновки, в яких Автор/Авторка підводить підсумок написаному.

Рекомендована література

Базова

- Барсенков А. С., Вдовин А. И. История России: 1917–2009. – 3-е изд. – М.: Аспект Пресс, 2010.
- Журавлев С. В., Соколов А. К., Пихоя Р. Г. История современной России. Десятилетие либеральных реформ: 1991–1999 гг. – М.: Новый хронограф, 2011.
- История России. XX век: В 2-х т./ Отв. ред. А. Зубов. – М.: АСТ, 2009. – Т. 1–2.
- История России. XIX век: Учебник для вузов: В 2 ч. / Под ред. В. Г. Тюкавкина. – М.: Владос, 2004. – Ч. 1–2.
- История России XIX – начала XX в.: Учебник для исторических факультетов университетов / Под ред. В.А. Федорова. – М.: Зерцало, 1998.
- История России с древнейших времен до наших дней: В 2-х т.: Учебник / Под ред. А. Н. Сахарова. – М.: Проспект, 2012. – Т.1 – 2.
- Маля М. Радянська трагедія: історія соціалізму в Росії. 1917–1991 / Пер. з англ. – К.: Мегатайп, 2000.
- Нариси історії Росії / За заг. редакцією О. О. Чубар'яна / Пер. з рос. – К.: Ніка-Центр, 2007.
- Новейшая история России: Учебник / Под ред. А. Н.Сахарова. – М.: Проспект, 2013.
- Отечественная история России новейшего времени: 1985–2008 гг.: Учебник / Отв. ред. А. Б. Безбородов.– 2-е изд., перераб и доп. – М.: РГГУ, 2009.
- Полещук Т. Історія Росії XIX – початку XX ст.: Навч. посіб. – Львів: ПАІС, 2008.
- Соколов А. К. Курс советской истории, 1917–1940: Учебное пособие для студентов вузов. – М.: Высшая школа, 1999.
- Соколов А. К., Тяжелников В. С. Курс советской истории, 1941–1991: Учебное пособие для студентов вузов. – М.: Высшая школа, 1999.
- Троицкий Н. А. Россия в XIX веке: Курс лекций. – М.: Высшая школа, 1997.
- Хоскинг Дж. Россия: народ и империя (1552–1917) / Пер. с англ. – Смоленск: Русич, 2000.
- Хоскинг Дж. История Советского Союза. 1917–1991 / Пер. с англ. – Смоленск: Русич, 2000.

Допоміжна

Перелік додаткової літератури:

- Полещук Т. Історія Росії (XIX – поч. XXI ст.). Тематика і методичні поради для підготовки до семінарських занять. – Львів: ПАІС, 2014.
- Геллер М. История Российской империи: В 3 т. – М.: МИК, 1997. – Т. 1–3.
- Каппелер А. Росія як поліетнічна імперія: Виникнення. Історія. Розпад / пер. з нім. – Львів: Вид-во Українського католицького ун-ту, 2005.
- Миронов Б. Н. Социальная история России периода империи (XVIII – начало XX в.): В 2 т. –2-е изд., испр. – СПб.: Изд-во “Дмитрий Буланин”, 2000. – Т. 1–2.
- Плохій С. Остання імперія. Занепад і крах Радянського Союзу / пер. з англ. – Харків: Книжковий “Клуб Сімейного Дозвілля”, 2019.
- Райтшустер Б. Путінократія. Людина влади та її система / пер. з нім. – Харків: Віват, 2015.
- Саттер Д. Менше знаєш, краще спиш. Шлях Росії до терору та диктатури за Єльцина і Путіна. – Київ: Дух і Літера, 2016.

Лектор

доцент Т. С. Полещук